

DEN DANSKE DOMMERFORENINGS
ARSBERETNING
1980-81

1981

DEN DANSKE DOMMERFORENINGS ÅRSBERETNING 1980-81

INDHOLD

	Side
I Formandens beretning til årsmødet 1981	3
II Bestyrelsen og foreningens repræsentation i organisationer og udvalg m.v.	12
III Referat af enkelte af de sager, der er behandlet i bestyrelsen .	14
IV Uddrag af meddelelser til medlemmerne	30
V Personalialia	39
VI Foreningens regnskab og medlemstal	43

I

Formandens beretning til årsmødet 1981

Kommunikationsproblemerne

Indadtil:

I overensstemmelse med bestyrelsens beslutning i august 1980 har der siden løbende været udsendt meddelelser om bestyrelsens virksomhed indenfor det saglige og fagforeningspolitiske område, og efter årsmødet blev der udsendt beretning om årsmødets forløb og en redegørelse for de emner og behandlingen af dem, som stod på årsmødets program. Bestyrelsen har fået det indtryk, at der er tilfredshed med denne information, og vil derfor fortsætte, selv om der er forbundet et stort arbejde hermed. Et særligt kapitel nedenfor indeholder uddrag af de udsendte meddelelser.

Som det vil fremgå af indbydelsen til årsmødet 1981, er der ikke arrangeret gruppedrøftelser. Det skyldes, at de emner, der i år skal drøftes på årsmødet, efter bestyrelsens skøn har væsentlig interesse for alle medlemmer, og der ligger ikke heri, at tanken om gruppedrøftelser er opgivet.

Der har været afholdt nogle regionale møder, hvor forskellige bestyrelsesmedlemmer har deltaget. Disse møder giver gode muligheder for bestyrelsen til at få føling med, hvad der rører sig blandt medlemmerne, og navnlig har det været af værdi for de dommere, der sidder alene i embedet, at få mulighed for at drøfte problemerne med kolleger.

Om informationsudvalgets virksomhed henvises til bemærkningerne nedenfor i det kapitel, der indeholder uddrag af meddelserne til medlemme.

Udadtill:

Bestyrelsen og dens enkelte medlemmer har gennem samarbejdsudvalg og hovedsamarbejdsudvalg samt ved møder, herunder årsmøderne, haft kontakt med fuldmægtigforeningen og personaleorganisationerne, hvorved der har været mulighed for at drøfte fælles problemer. Om nogle af disse problemer henvises til bemærkningerne nedenfor i denne beretning.

Medlemmerne er blevet orienteret om drøftelserne på årsmødet 1980 af forholdet til pressen. Disse drøftelser viste en meget positiv holdning overfor tankerne om større åbenhed overfor pressen, og konklusionen blev en opfordring til bestyrelsen om at gå videre med sagen i overensstemmelse hermed.

Bestyrelsen forsøgte sig først med tegning af et abonnement hos et udklipningsbureau, men blev hurtigt klar over, at denne fremgangsmåde var dyr, upraktisk og omstændelig, ligesom den viste sig usikker med hensyn til, om vi fik alle relevante udklip tilsendt. Bestyrelsen, der hele tiden hen ad vejen har fået værdifuld hjælp af Vollmond samt af præsidenterne for de to landsretter, har, som det er omtalt i en meddelelse til medlemmerne, nu nedsat et udvalg netop med Vollmond som formand samt med bestyrelsesmedlemmerne Gersing og Riis som medlemmer, hvilket udvalg holder sig orienteret om det for domstole og dommere relevante avisstof ved hjælp af landsretternes omfattende avishold. Udvalget vil selv på given foranledning tage stilling til, om der skal reageres overfor pressemeddelelser, artikler og lignende, og medlemmerne vil ved henvendelse til udvalget kunne få råd og vejledning i tilfælde af urimelig behandling m.v. fra pressens side. Også en selvstændigt etableret mere aktiv udadrettet funktion med henblik på orientering om domstolenes og dommernes forhold overvejes.

Den omtalte meddelelse til medlemmerne om udvalget er gengivet i det kapitel nedenfor, der indeholder uddrag af meddelelserne til medlemmerne.

Spørgsmål vedrørende retspleje- og straffelovgivningen m.v.

Dommerforeningen har været inddraget i drøftelser i en lang række tilfælde af forslag til ændringer i retsplejeloven, straffeloven, færdselsloven og andre sager fra særlovgivningen. Om bestyrelsens stilling i de vigtigste af disse sager henvises til de udsendte meddelelser til medlemmerne m.v. samt til referat af visse af sagerne nedenfor i denne beretning.

Jeg skal på dette sted fremhæve følgende, selv om det i en vis måde kan blive gentagelse:

Det i vinteren 1980-81 fremsatte lovforslag om behandling af borgerlige sager af mindre værdi må siges at være taget af bordet. Det begrædes af nogle af vore medlemmer, medens det hilses med tilfredshed af andre. Forslaget afveg på visse, tildels væsentlige punkter fra retsplejerådets udkast i betænkningen nr. 886/1979, og navnlig omfattede det ikke den af rådet foreslåede nye retshjælpsordning, knyttet til dommerkontorerne. Vel var det efter min opfattelse en svaghed, men alligevel anså jeg forslaget for et skridt i den rigtige retning, nemlig at retssager uanset disses størrelse og værdi skal behandles ved domstolene. Hele bestyrelsen var enig heri. Ved forslaget skrinlæggelse har justitsministeren imidlertid udtalt, at det overvejes at gennemføre en samordning af de mange regler om retshjælp for derved at få forbedret retshjælpsmulighederne.

Bestyrelsen følger stadig virkningerne af ændringerne af retsplejeloven om behandlingen af borgerlige sager (lov nr. 260 af 8. juni 1979), der trådte i kraft den 1. januar 1980, og om tvangsauktioner (lov nr. 291 af 8. juni 1978), der trådte i kraft den 1. januar 1979. Jeg henviser til mine bemærkninger nedenfor under afsnittet om ressourcespørgsmål.

Ved lov nr. 256 af 27. maj 1981 skete der ændringer i straffelovens bestemmelser om voldtægt, røveri og brandstiftelse. Idet der henvises til straffelovrådets betænkning og motiverne til forslaget, skal her kun fremhæves den arbejdsmæssige ændring ved, at en del sager nu skal behandles ved byret mod som hidtil ved landsret. Bestyrelsen har været opmærksom herpå, men har – forøvrigt ligesom de fleste kollegiale byretter, der må antages nu at få de fleste af disse sager – ikke ment at burde udtale sig imod forslaget, hvis saglige begrundelse jeg synes er uangribelig, medens der ud fra politiske motiver har hævet sig – ikke særligt mange – røster imod det. Antallet af nævningsager har for hele landet været henimod 100 i de senere år. Heraf må halvdelen antages nu at blive byretssager. Det er alvorlige sager med alvorlige reaktioner, men i henseende til behandlingen vil de i byretsregi nok ikke blive så tunge endda.

Sagen om ændring af færdselsloven for så vidt angår spiritus- og promillekørsel omtales nærmere i kapitlet nedenfor om nogle enkelte sager, der er behandlet i bestyrelsen.

Et væsentligt punkt i dommerforeningens udtalelse i denne sag var kritik-

ken af de skærpede bødere regler, der var indeholdt i det udkast fra justitsministeriet, som foreningens udtalelse angik.

Tanker om skærpede bødere regler blev imidlertid opgivet, hvilket foreningen kunne konstatere med tilfredshed. Foreningens udtalelse har utvivlsomt været medvirkende hertil.

I justitsministeriets udkast var indeholdt en regel, hvorefter der kun i mindre omfang skulle anvendes domsmænd i spiritussager. Dommerforeningen var i sin udtalelse til ministeriet positiv heroverfor og anbefalede også, at der indførtes adgang til udenretlig vedtagelse af bøder i et større antal sager og evt. tillige af kørekorts-frakendelse.

Ingen af disse foranstaltninger blev imidlertid gennemført. Dette må siges at være bemærkelsesværdigt i en tid, hvor det af og til fra politisk hold gøres gældende, at der bør søges at opnå besparelser og rationaliseringer inden for retsvæsenet.

Efter vedtagelsen af loven om de ændringer, der gennemførtes, lov nr. 258 af 27. maj 1981, har landsretspræsidenterne udsendt en cirkulæreskrivelse om sanktionsfastsættelsen efter den 1. juli 1981 i sager om spiritus- og promillekørsel. Der kunne nok rejses spørgsmål om, hvorvidt man i tilstrækkelig grad har fulgt de intentioner om en forenkling af strafudmålingen, som lå bag justitsministeriets ønsker om ændringerne på dette område, navnlig når det drejer sig om gentagelsestilfældene. Meningerne herom er delte blandt medlemmerne, men et skridt i retning af forenkling er der dog sket.

I øvrigt skal jeg fremhæve, at dommerforeningens udtalelse i sagen blev afgivet efter en drøftelse på et fællesmøde mellem retspræsidenterne Haulrig, Bitsch, Grathe, Iversen og Arildsen samt Rørdam som repræsentant for Vestre Landsret. Svaret blev godkendt af alle de tilstedeværende, således at svarene fra landsretterne og de store byretter i alt væsentligt henholdt sig til dommerforeningens udtalelse. Det er således, at der i høringssager af interesse for domstolene indhentes udtalelser fra landsretternes og de store byretters præsidenter samt fra dommerforeningen. Ikke alle udtalelser fra dommerside kan være eentonige, og det skal de heller ikke være. Men i sager af væsentlig betydning for domstolene hvad angår de saglige, de arbejdsmæssige eller lignende aspekter kan det af hensyn til slagkraften i domstolsudtalelsen være vigtigt så vidt muligt at søge afgivet en samstemmende udtalelse. På dommerforeningens initiativ kom det foran nævnte fællesmøde i stand, og det lykkedes på dette vig-

tige område at komme frem til en fællesudtalelse. Det var lykkeligt, og der var en positiv indstilling til tanken om i fremtidige passende tilfælde at gentage fællesdrøftelser inden afgivelse af høringssvar. Mødet gav iøvrigt anledning til drøftelse af andre problemer af fælles interesse.

Det er sikkert gennem dagspressen blevet medlemmerne bekendt, at dommerforeningen sammen med advokatrådet og foreningen af statsautoriserede revisorer har rettet henvendelse til ministeren for skatter og afgifter med forslag om nedsættelse af et udvalg eller en arbejdsgruppe til at overveje spørgsmålet om behandlingen af skattestraffesager med henblik på en forbedring af disse regler. Sagen er efter min opfattelse vigtig. Jeg kan henvise til side 21-29 i denne beretning, hvor korrespondancen mellem de 3 organisationer og skatteministeren og ministeriet er gengivet. Endvidere er gengivet »En skattesags forløb«, affattet af revisionsfirmaet C. Jespersen. Det forekommer på baggrund af erfaringerne hos revisorer, advokater og dommere med hensyn til disse sagers behandling helt urimeligt – som i ministerens skrivelse af 25. marts 1981 – at afvise organisationernes anmodning om nedsættelse af et udvalg eller en arbejdsgruppe med henvisning til, at der ikke for tiden er ressourcer til at tage et så vigtigt emne op til undersøgelse. Ministeren er jo selv opmærksom på, at der er behov for en nærmere undersøgelse, men han mener imidlertid at kunne skubbe den ud, til efter at et allerede nedsat retssikkerhedsudvalg er færdig med sit arbejde, antagelig i begyndelsen af 1982. Om dette retssikkerhedsudvalg får organisationerne først nærmere oplysninger i ministeriets skrivelse af 17. juli 1981, i hvilken de 3 organisationers anmodning om at blive repræsenteret i udvalget afvises. Udvalget består – bortset fra en kontorchef i justitsministeriet og en fuldmægtig i administrationsdepartementet – udelukkende af personer, tilknyttet skattevæsenet på centralt eller lokalt hold. Man kunne nok rejse det spørgsmål, om det ved behandlingen af de af vore 3 organisationer rejste meget alvorlige problemer kan anses for betryggende med en så snæver repræsentation. I korrespondancen står der intet sted noget om, hvorvidt organisationerne kan påregne at få tilsendt udvalgets forventede betænkning til høring, men dette har ministeren dog stillet i udsigt i en TV-udsendelse. Senest har ministeren i et samråd med folketingets retsudvalg den 6. august 1981, hvor såvidt vides også medlemmer af skatteudvalget var til stede, fastholdt sin afvisning af vore 3 organisationers medvirken i hvert fald på nuværende tidspunkt, men man kan jo håbe på, at

ministeren ser anderledes på det, når problemerne tages op i forlængelse af arbejdet i retssikkerhedsudvalget, som det jo bebudes i ministerens skrivelse af 25. marts 1981. I det høringssvar, som vi altså forhåbentlig kommer til at afgive over det eksisterende udvalgs betænkning, må vi fastholde ministeren til løftet og meget henstille, at der bliver nedsat et bredere sammensat udvalg.

Den af dommerforeningen nedsatte permanente arbejdsgruppe vedrørende praktiske processpørgsmål har udarbejdet et udkast til en ny stævningsblanket med tilhørende vejledning. Blanketudkastet er udarbejdet i samarbejde med Wroblewski og med hjælp og råd af Arildsen. Det har været forelagt og er tiltrådt af Københavns byrets interne blanketudvalg og justitsministeriets kontaktgruppe for blanketspørgsmål. Det har endvidere været forhandlet med advokatrådet. Justitsministeriet er nu blevet anmodet om at gøre blanketten obligatorisk i inkassosager.

Ressourcespørgsmål

Retsvæsenets ressourceproblem er stadig meget påtrængende. I et møde med justitsminister Ole Espersen kort efter hans tiltræden som minister fik retspræsidenterne og repræsentanter for dommerforeningen overfor ministeren og nogle af hans embedsmænd lejlighed til bl.a. at redegøre for arbejdspresset ved domstolene. Ændringerne pr. 1. januar 1980 vedrørende sagers henførelse til landsret eller byret har kun haft en lille forbedrende indflydelse på berammelsestiden (d.v.s. tiden mellem det tidspunkt, da en sag er klar til berømmelse, og tidspunktet for domsforhandlingen) i Østre Landsret, men der er dog altså tale om en lysning. I Vestre Landsret er det helt galt, idet sagspakken er stadigt voksende og berammelsestiden længere end før 1. januar 1980. En bedring kan efter Vestre Landsrets opfattelse ikke antages at ville indtræde uden en ikke anbefalelsesværdig simplificering af sagsbehandlingen eller uden oprettelse af endnu en afdeling i landsretten. Berammelsestiden i Københavns byret blev oplyst at være gennemsnitlig 2 - 2 1/2 måned, i provinsen af varierende længde, men gennemsnitlig nok noget længere end i København. Jeg gjorde gældende, at byretsdommernes stilling ude i landet er anderledes og på mange måder vanskeligere end i de større byer. De administrative opgaver og det overordentligt store pres på foged- og skifteafdelingerne (tvangsauktioner, konkurser m.v.) belaster de mindre embeder hårdt, og de har på grund af personalestørrelsen ringere mulighed for at

mobilisere arbejdsreserver. Det forøgede arbejde ækvivaleres slet ikke af en nedgang i antallet af tinglysningsdokumenter. Justitsministeren gav allerede på det nævnte møde løfte om en udvidelse af kontoristnormeringen med de 80 stillinger, som nu i løbet af sommeren 1981 er blevet fordelt på embederne. Ækvivalens for udgifterne er fremskaffet ved forhøjelse af retsafgifterne.

Det er nødvendigt navnlig for byretternes vedkommende, at dommerforeningen møder med en mere slagkraftig dokumentation for arbejdets omfang, og bestyrelsen har derfor som bebudet i årsberetningen for 1980 og mine bemærkninger hertil på selve årsmødet 1980 sat en statistisk undersøgelse i gang. Et udvalg bestående af Kardel, Marie-Louise Andreasen, Rosenmeier og Bitsch har udarbejdet spørgeskemaerne, som alle embeder har fået og har besvaret. Der vil formentlig kunne gives oplysning om resultatet og om udvalgets arbejde i øvrigt på årsmødet.

Det er indlysende, at de 80 yderligere kontoriststillinger er en hjælp til at få det almindelige kontorarbejde udført hurtigere med en nedsættelse af ekspeditionstiderne til følge, men det forekommer mig nødvendigt at påpege, at vort kontorphonale i vidt omfang udfører arbejde af en kvalitet, der ikke svarer til dets placering i lønsystemet, med andre ord at der ved embederne stadig er alt for få advancementsstillinger, hvilket har vist sig at indebære risikoen for en afvandring fra embederne til andre offentlige kontorer (eksempelvis kommunerne), kreditforeningskontorer, advokatkontorer m.fl., hvor der tilbydes højere lønninger. Det er først og fremmest personalets egne organisationer, der må sætte ind for at forbedre forholdene, men også vi dommere er naturligvis stærkt interesseret og må så godt vi formår støtte disse organisationer i en løsning af problemerne. Emnet er også omtalt i kapitlet nedenfor med uddrag af meddelelser til medlemmerne.

En af rigsadvokaten udarbejdet statistik (indberetning til rigsadvokaten) om ekspeditionstidens længde for sager, der er blevet afgjort i april 1980, har været udsendt til medlemmerne. Statistikken har fremkaldt adskillige kritiske bemærkninger, navnlig på grund af, at den bygger på sager for kun een måned, der endda på grund af påsken blev en særlig »tynd» måned.

Dommerfuldmægtigforeningen har til sine medlemmer udsendt et spørgeskema til belysning af fuldmægtigenes beskæftigelsesforhold m.m.

Fælleskurser mellem advokater og dommere

Som bebudet i forrige årsberetning afholdtes et fælles seminar med advokaterne den 3. og 4. april 1981. Seminaret fandt sted på Scanticon i Århus med deltagelse af godt 40 dommere og lidt færre advokater. Kurset var vel tilrettelagt og blev — navnlig gennem et godt gruppearbejde — særdeles udbytterigt for deltagerne. Blandt de emner, der blev drøftet på seminaret, kan nævnes koncipering af domme. Der var både fra advokat- og dommerside tilslutning til tankerne om at rationalisere domskonciperingen ved at gå over til kortere domsformer end de hidtil anvendte, både i borgerlige sager og i straffesager. Der var dog delte meninger om, hvor langt det vil være forsvarligt at gå.

Dommerkursus

Der vil blive afholdt et kursus for byretsdommere på Rungstedgård i uge 9 (første uge af marts) 1982. Bestyrelsen opfordrer medlemmerne til at fremkomme med forslag til emner og eventuelle fornyelser ved tilrettelæggelsen.

Relationerne til udlandet

Dommerforeningens formand har deltaget i den islandske dommerforenings årsmøde i Reykjavik den 12.-14. november 1980 og i den svenske dommerforenings årsmøde i Stockholm den 28. november - 1. december 1980. Jul. Paulsen har deltaget i de finske dommerforeningers årsmøde i Kajana den 12.-13. juni 1981. Formanden, Høeg og Riis deltog som nævnt i forrige beretning i Den Internationale Dommerunions årsmøde i Tunis i oktober 1980. Brandt Petersen og S.A. Koustrup har deltaget den 18.-22. maj 1981 i et seminar i Akademie Sankelmark i Sydslesvig, arrangeret af Schleswig-Holsteinischer Richterverband, med hvilket forbund vi har et godt samarbejde. Dette forbund, der er medarrangør af Euro-Treff under Kieler-Woche, inviterede formanden, Kofoed, Rosenmeier og Iversen til at deltage i Kiel i dagene 24.-26. juni 1981. I foråret 1981 deltog som sædvanlig en højesteretsdommer, 2 landsdommere og 3 byretsdommere i en besøgsrejse til Luxembourg for at få et indtryk af EF-domstolens virke.

Den 19.-21. august 1981 afholdtes det 29. nordiske juristmøde i Stockholm, og forud herfor den 18. august holdtes det i forrige årsberetning

omtalte nordiske dommermøde med 10 deltagere fra hvert af de 5 nordiske lande.

Den danske dommerforening har givet praktisk hjælp til Islands dommerforening til optagelse i Den Internationale Dommerunion. Når optagelsen er godkendt, forhåbentlig på unionens møde i Wien i november 1981, er alle 5 nordiske lande medlemmer.

Dommerforeningen har arrangeret besøg i København for ca. 10 islandske dommere i begyndelsen af oktober 1981. Foruden at deltage i vort årsmøde i København skal vore islandske kolleger aflægge besøg i Højesteret, Østre Landsret og Københavns byret.

II

Bestyrelsen og foreningens repræsentation i organisationer og udvalg m.v.

Siden udsendelsen af sidste årsberetning har bestyrelsen holdt 10 møder. På et møde den 3. oktober 1980 konstituerede bestyrelsen sig med Svend Aage Christensen, Ringkøbing, som formand, Hans Kardel, Østre landsret, som næstformand, Marie-Louise Andreasen, Københavns byret, som kasserer, og H. Rosenmeier, Køge, som sekretær. De øvrige bestyrelsesmedlemmer er Jørgen Gersing, Højesteret, Erik Riis, Vestre Landsret, Knud Kofoed, Nykøbing F., Hans Ringberg, Hjørring civilret og Julius Paulsen, Svendborg herredsret.

Svend Aage Christensen er medlem af repræsentantskabet for Danmarks Jurist- og Økonomforbund og af retsgruppen under forbundet.

Rosenmeier er medlem af retsplejerådet.

Holmstrup er medlem af udvalget om den fremtidige organisering af mentalobservationsvirksomheden.

K. Iversen er foreningens repræsentant i »Det kriminalpræventive råd» og i justitsministeriets kontaktgruppe vedrørende blanketspørgsmål.

Rosenmeier er foreningens repræsentant i forfremmelsesnævnet vedrørende tjenestemandsansat kontorpersonele ved domstolene.

Svend Aage Christensen, Bitsch og Haulrig er medlemmer af hovedsamarbejdsudvalget for domstolene.

Knud Kofoed er medlem af det af justitsministeriet nedsatte arbejdsudvalg, der skal gennemgå forskellige aktuelle tinglysningsspørgsmål.

Marie-Louise Andreasen er medlem af justitsministeriets kriminalpolitiske forskningsudvalg.

Kardel er medlem af bestyrelsen for Dansk Forsorgsselskab.

Dommerforeningens informationsudvalg består af Agersnap, E. Mikkelsen, Kallehauge og Beier.

Marie-Louise Andreasen er foreningens repræsentant i arbejdsgruppen vedrørende koncipering af domme.

Foreningens arbejdsgruppe vedrørende praktiske processpørgsmål består af Rosenmeier, Friis-Jensen, Sæby, og Warring, Roskilde herreds civilret.

Foreningens arbejdsgruppe vedrørende ressourcespørgsmål består af Kardel, Marie-Louise Andreasen, Rosenmeier og Bitsch.

Foreningens udvalg vedrørende forholdet til medierne består af Vollmond, Gersing og Riis.

III

Referat af enkelte af de sager der er behandlet i bestyrelsen

Spiritus- og promillekørsel

(Også omtalt i formandens beretning foran)

I begyndelsen af 1981 bad justitsministeriet foreningen om en udtalelse om et udkast til forslag om ændring af færdselslovens regler om sanktionsmønsteret over for kørsel efter indtagelse af spiritus.

Forslaget gik ud på, at begrebet promillekørsel skulle afskaffes. Til gengæld skulle begrebet spirituskørsel omfatte promiller ned til 0,80. Straffen for spirituskørsel skulle bortset fra gentagelsestilfælde m.m. være bøde for promiller i området 0,80-2 og frihedsstraf for promiller over 2. Desuden skulle der kunne idømmes tillæggsbøde ved siden af frihedsstraf.

Reglerne om betinget frakendelse skulle ophæves for kørsel efter spiritusindtagelse, således at der skulle ske ubetinget frakendelse for enhver spirituskørsel, d.v.s. for promiller ned til 0,80.

Det anførtes i bemærkningerne, at det var forudsat, at de bøder, der skulle idømmes, skulle ligge 50% over det nugældende bødeniveau, for så vidt angår promiller i området 1,2-2, og således komme op på -typisk- halvanden måneds nettoløn, nemlig 1.500 kr. pr. 25.000 kr. årlig bruttoindtægt.

Det anførtes endvidere, at det forudsattes, at der ved spirituskørsel med promiller over 2 normalt ville blive idømt tillæggsbøde, typisk svarende til en måneds nettoløn.

Det anførtes desuden, at der skulle ske forlængelse af de hidtidige frakendelsestider ved kørsel med promiller over 1,5, og i lovforslaget var optaget en bestemmelse, der bl.a. sigtede hertil.

De nævnte ændringer var i udkastet navnlig begrundet med hensynet til at modvirke den belastning af retssystemet, navnlig kriminalforsorgen, som den hidtidige udvikling havde medført, og som havde bevirket, at tiden mellem kørslen og straffens fuldbyrdelse var blevet uheldigt lang.

Det fremgik af bemærkningerne, at det forudsattes, at der skulle ske en forenkling af sanktionsmønsteret i forhold til den tidligere praksis.

Endelig indeholdt forslaget en regel om, at der kun skulle medvirke domsmænd i spiritussager, for så vidt der var spørgsmål om frihedsstraf. Dette ville være en indskrænkning i anvendelsen af domsmænd, idet de efter de hidtidige regler skulle anvendes i alle sager om ubetinget frakendelse.

Forslaget var udtryk for den tredje væsentlige ændring af reglerne inden for 10 år.

Reglerne om spirituskørsel var således blevet ændret i 1971, bl.a. ved indførelsen af bødestraf.

Reglerne var desuden blevet ændret påny i 1976, idet der blev indført faste promillegrænser og betinget frakendelse.

Dommerforeningens udtalelse om forslaget blev afgivet den 19. februar 1981. Den var sålydende:

» . . . Dommerforeningen finder det betænkeligt, at der med for korte mellemrum foretages væsentlige ændringer for så vidt angår sanktionsfastsættelse på et område som spirituskørsel, hvor der er et meget stort antal sager og særlig mulighed og anledning for borgerne til at sammenligne idømte straffe m.v. Det må iøvrigt efter al sandsynlighed være af den største betydning for bekæmpelse af spirituskørsel, at der skabes en stor opdagelsesrisiko.

Hovedbegrundelsen for forslaget synes at være, at afsoningsanstalterne er overbelastet. Fængslernes kapacitet bør principielt ikke have indflydelse på strafudmålingen, og der er ikke holdepunkter for at antage, at bødestraf har større præventiv virkning end frihedsstraf. Dommerforeningen er imidlertid enig i, at i hvert fald den generalpræventive effekt af domme til frihedsberøvelse må antages at blive svækket, hvis straffene ikke kan afsones inden rimelig tid efter, at de er idømt. Man ville desuden anse det for uheldigt, hvis der på bekostning af justitsvæsenet iøvrigt — herunder som nævnt i bemærkningerne s. 17, bekæmpelse af narkotika og vold i de lukkede fængsler — skulle bruges betydelige beløb til udbygning af kriminalforsorgens indsats på dette område. Hvis der

ikke kan findes anden udvej for afvikling af den eksisterende afsoningspukkel, er Dommerforeningen derfor enig i, at det kan være nødvendigt at nedsætte strafudmålingen i disse sager og herunder i et vist omfang (o/oo'er mellem 1,5 og 2,0) erstatte hæftestraf med bøde. Dette kan formentlig navnlig accepteres, hvis der som foreslået i samme omfang gennemføres en forlængelse af frakendelsestiden.

Dommerforeningen må kraftigt advare imod, at der i sager om spirituskørsel sker en forhøjelse af bøderne eller indføres bøde ved siden af frihedsstraf. En sådan ændring må antages at bevirke, at sanktionerne får social slagside. Under arbejdet med disse sager får man generelt det indtryk, at de bøder, der idømmes i dag, er endog meget følelige for de dømte, navnlig dem med de laveste indtægter. Bemærkningerne indeholder ikke nærmere oplysninger om, i hvilket omfang forvandlingsstraf for færdselsbøder afsones, og det kan meget vel tænkes, at større bøder i videre omfang må afsones, og i så fald skabes der herved et nyt behov for afsoningspladser. Man gør også opmærksom på, at graduering efter indtægt kun med sikkerhed kan foretages overfor lønmodtagere, og at de dømte skal betale sagsomkostninger, herunder eventuelle afsoningsomkostninger. Det har været fremført, at det formentlig mere er selve ubehaget og skammen ved at skulle tage af sted til afsoning, end det er afsoningens længde, der virker præventivt, og i så fald medfører nedsættelse af straffetiden ikke et behov for idømmelse af tillægsstraf. Det kan endvidere anføres, at der normalt ikke idømmes bøde ved siden af ubetinget frihedsstraf, jfr. straffelovens § 88 og § 50, stk. 2.

Foreningen er derimod enig i forslagets intentioner om en forenkling af strafudmålingen, således at anvendelse af skærpede sanktioner i anledning af uheld indskrænkes, og således at der anvendes færre positioner, navnlig i gentagelsestilfælde.

Domsmand er efter foreningens opfattelse et vigtigt led i strafferetsplejen. I spiritussager må sanktionsmønsteret nødvendigvis være meget skematisk, og domsmændenes mulighed for at øve indflydelse på sagernes udfald er meget begrænset. De er da også i vidt omfang helt uforstående overfor deres funktion, specielt i disse sager, og dette kan meget vel være skadeligt for lægmandsinstitutionen. Forslaget om at ændre grænsen for domsmandssager kan derfor ligeledes anbefales.

Det vil endvidere være en betydelig besparelse for retsvæsenet, hvis et større antal sager kunne afgøres ved vedtagelse overfor politiet af bøder

og evt. tillige kørekorts-frakendelse. Dette vil være uden betænkeligheder, i hvert fald hvis der forud for vedtagelsen tilbydes advokatbeskikkelse.»

Foreningens udtalelse blev som nævnt i formandens beretning foran afgivet efter forudgående drøftelse med præsidenterne for landsretterne og de kollegiale byretter.

Et væsentligt punkt i foreningens udtalelse var kritikken af de påtænkte skærpede *bødere* (forhøjelsen af bøderne med 50% og indførelse af tillægsbøder). Af de grunde, der er nævnt i foreningens udtalelse, fandt foreningen denne skærpelse uacceptabel.

Lovforslaget fremsattes for Folketinget i marts 1981. Det indeholdt ikke de omtalte skærpede bødere. Det indeholdt også på nogle andre punkter ændringer i forhold til det udkast, som foreningen havde udtalt sig om. Begrebet promillekørsel blev således bevaret, ligesom der ikke skete ændringer i reglerne om domsmænd. Forslaget om vedtagelse af frakendelse m.m. blev ikke fulgt.

Det forslag, der blev fremsat for Folketinget, blev gennemført ved lov nr. 258 af 27. maj 1981.

Mindstetiden for prøveløsladelse

I februar 1981 bad justitsministeriet foreningen om en udtalelse om et udkast til forslag om ændring af straffelovens regler om prøveløsladelse, gående ud på, at mindstetiden for den straf, der skal være udstået, for at der kan ske prøveløsladelse, nedsættes til 60 dage. Dette ville i praksis betyde, at der kunne ske prøveløsladelse fra fængselsstraffe på 3 og 4 måneder, medens prøveløsladelse efter de nugældende i regler i praksis ikke kan ske for fængselsstraffe på under 5 måneder.

I dommerforeningens udtalelse af 19. februar 1981 udtaltes:

» . . . Det fremgår ikke af bemærkningerne til lovforslaget hvilke personer, der vil være omfattet af den foreslåede ændring. Ifølge kriminalstatistikken var 627 af de 1035 mænd, der i 1978 er idømt (helt eller delvis) ubetinget fængsel i over 60 dage og indtil 4 mdr., dømt for berigelseskriminalitet (herunder dokumentfalsk, men bortset fra røveri). I denne gruppe er sandsynligvis en meget stor del, der recidiverer inden prøvetidens udløb, således at der skal tages hensyn til en evt. reststraf ved udmåling af ny ubetinget fællesstraf. Den foreslåede ændring af prøveløsla-

delsesreglerne medfører derfor for en (stor) dels vedkommende kun en udsættelse med afsoningen af en del af straffen.

Foruden for berigelsesforbrydelser er straffe af denne længde bl.a. idømt:

- 88 for FL-overtrædelser,
- 43 for overtrædelser af narko-lovgivningen.
- 6 for overtrædelser af udlændingelovgivningen,
- 8 for overtrædelser af told- & skattekontrollov samt strfl. § 289,
- 196 for vold og andre forbrydelser mod liv og legeme,
- 12 for røveri,
- 22 for sædelighedsforbrydelser.

Dommerforeningen finder det vanskeligt at begrunde, at denne inhomogene gruppe af lovovertrædere fremfor alle andre skulle have strafnedsættelse i de ca. 90% af tilfældene, hvor der sker prøveløsladelse.

Hertil kommer, at det formentlig ikke ville kunne kontrolleres, om strafudmålingen i sager, hvor der hidtil er idømt mellem 3 og 5 måneders fængsel, påvirkes af en ændring af prøveløsladelsesreglerne. Ved en større samlet reform ville man derimod have mulighed for at klargøre lovgivers synspunkter og begrundelser og efterfølgende at få et indtryk af, hvilken virkning, den fik på strafudmålingsniveauet.

Dommerforeningen er ikke modstander af en begrænsning af varigheden af frihedsstraffe generelt eller for særlige grupper af lovovertrædere, men man finder af de ovennævnte grunde, at det må være at foretrække, at hele spørgsmålet om ændring af prøveløsladelsesreglerne behandles under eet – gerne i forbindelse med forslag om alternativer til ubetinget frihedsstraf – og afventer straffelovrådets endelige og nærmere begrundede indstilling. Dommerforeningen finder ikke i det fremlagte en bæredygtig begrundelse for, at den foreslåede ændring af straffeloven gennemføres isoleret.»

Efter det, der er oplyst for foreningen, har justitsministeriet sat forslaget i bero, hvilket må konstateres med tilfredshed.

Omfanget af telefoniske tingbogsoplysninger

Efter at en borger havde klaget til justitsministeriet over, at han ved telefonisk henvendelse til et tinglysningskontor ikke havde kunnet få oplysning om skødedato, købesum, belåningstidspunkt for prioriteter og lærfe-

renten, udtalte justitsministeriet i skrivelse af 18/12 1980 (4.k. 1980-489-78):

» . . . Justitsministeriet har indhentet en udtalelse fra tinglysningsdommeren, som har oplyst, at det er i overensstemmelse med en praksis, som embedets tinglysningskontor uden indsigelse har fulgt i flere år, når man ikke meddeler de pågældende oplysninger telefonisk. Dommeren har endvidere anført, at der rettes et meget stort antal henvendelser om sådanne oplysninger, og man har fundet det rimeligt med henblik på at kunne besvare et så stort antal forespørgsler som muligt at begrænse omfanget af oplysningerne til typisk at omfatte ejendommens areal, ejerens identitet, indholdet af servitutter m.v., pantekreditorens identitet og prioriteters størrelse, således at personer, der søger yderligere oplysninger, henvises til at rekvirere tingbogsattest.

Reglerne om adgang til tinglysnings bøger og akter er fastsat i § 2 i justitsministeriets bekendtgørelse nr. 17 af 26. januar 1979 om tinglysning. Det fremgår heraf, at enhver mod betaling af de fastsatte retsafgifter er berettiget til at få udskrifter (fotokopier) af bøger og akter samt af servitutattester, udstykningskrivelser m.v., der opbevares i tinglysningskontorets arkiv. Som en yderligere service for offentligheden er det i § 52 i justitsministeriets cirkulære af 26. januar 1979 om tinglysning fastsat, at telefoniske forespørgsler om indholdet af tingbøgerne (personbøgerne) besvares i tiden kl. 9-12. Justitsministeriet har herved forudsat, at de telefoniske tingbogsoplysninger er forholdsvis kortvarige.

Justitsministeriet finder herefter ikke anledning til at foretage videre i anledning af Deres henvendelse.»

Efter justitsministeriets anmodning overvejedes de nævnte spørgsmål derefter i foreningens bestyrelse, og i et brev af 13. april 1981 fra formanden til chefen for justitsministeriets 4. kontor gjordes rede for disse overvejelser.

I formandens brev udtaltes:

» . . . Som udgangspunkt følger de fleste embeder den praksis, at man læser, hvad der står i tingbogen om adkomster, areal, byrder og behæftelser med tinglysningsdatoer, adkomsthavere og kreditorer. Denne fremgangsmåde må være den letteste og hurtigste i stedet for at sortere i disse oplysninger, men man kan normalt ikke medtage de ofte uoverskuelige påtegninger i anmærkningsrubrikken og således ej heller indlade sig på at stille behæftelserne op i prioritetsorden. Forespørgere, der er interesse-

ret heri, henvises til at rekvirere tingbogsattest. Oplysninger fra akten gives ikke. Det må iøvrigt forudsættes, at medkontrahenten kan modtage diktatet nogenlunde hurtigt, altså har telefonbåndoptager koblet på eller kan stenograferer eller i hvert fald er rutineret i at kunne notere hurtigt.

Det er vor opfattelse, at personalet på langt de fleste kontorer viger tilbage fra at spille kræfter og tid på at komme i en tilspidset situation med diskussion til følge; så hellere indenfor rimelige grænser give forespørgeren de datoer, hun eller han ønsker, hvad der næppe er meget tidsrøvende.

Bestyrelsen mener sammenfattende at kunne sige, at der kun er meget få vanskeligheder og uoverensstemmelser landet over med afgivelsen af telefoniske tingbogsoplysninger, og at der derfor ikke for tiden er tilstrækkeligt grundlag for at foretage sig mere i sagen.»

Dommerens medvirken i sager om fjernelse af børn fra hjemmet m.m.

I juni 1981 anmodede justitsministeriets lovafdeling foreningen om en udtalelse om et udkast fra socialministeriet til forslag om ændring af bistandslovens afsnit VIII om hjælpeforanstaltninger uden samtykke m.v.

I foreningens svar, der blev afgivet den 16. juli 1981, udtaltes:

» . . . I skrivelse af 25. juni 1981 (Journal nr. L.A. 1981 - 40002 - 101) har ministeriet anmodet om en udtalelse vedrørende et udkast til lov om ændring af lov om social bistand, hvorefter den stedlige dommer skal medvirke i alle sager om fjernelse af børn fra hjemmet og herved yde det sociale udvalg vejledning om blandt andet lovens fortolkning samt påse, at sagerne er tilstrækkeligt oplyst. Fristen for det sociale udvalgs behandling af sager, hvor formanden eller næstformanden i påtrængende tilfælde på egen hånd har truffet en afgørelse om fjernelse, forkortes fra 2 måneder til 14 dage, men således at der er ønske om en yderligere forkortelse. Endelig skal forældrene i alle sådanne sager have tilbudt en advokat stillet til rådighed.

I denne anledning meddeles det, at dommerforeningen ikke skal udtale sig imod forslaget, selv om der må antages at blive tale om et merarbejde, navnlig for dommere i de større bysamfund. Det er af socialministeriets 2. kontor oplyst, at sagsantallet fra nu et par hundrede sager årligt på landsbasis vil stige til højst 3-400 sager.

Det tilføjes, at dommerforeningen ikke skal udtale sig imod en forkortelse af den foran nævnte 14 dages frist til en frist på 1 uge, samt at foreningen med hensyn til advokathjælp forudsætter, at en advokat stilles til rådighed efter de for beskikkelse af advokater i retssager gældende regler, herunder med mulighed for selv at vælge en af retskredsens advokater.»

Retsikkerhed i skattestraffesager

(Også omtalt i formandens beretning foran)

Et eksempel på de spørgsmål, som denne sag angår, er gengivet i en redegørelse for en skattesags forløb, udfærdiget den 10. marts 1980 af revisionsfirmaet C. Jespersen.

Denne redegørelse er sålydende:

»En skattesags forløb

Hændelsesforløbet

Fru A bliver i maj måned 1971 separeret fra sin mand efter 8 års ægteskab. I ægteskabet er der 2 børn, som ved separationen var 5 og 7 år. Ved ægteskabets opløsning får fru A tillagt forældremyndigheden over de 2 børn.

Ved separationen må fru A fraflytte ægtefællernes parcelhus og først i sommeren 1972 lykkes det hende at få en selvstændig lejlighed. I mellemtiden bor hun og børnene hos bekendte.

I forbindelse med separationen bliver ægtefællernes parcelhus solgt. Ved bodelingen modtager fru A et pantebrev i ejendommen på godt 48.000 kr. til 8% rente. Første ydelse på pantebrevet forfalder til decemberterminen 1971 og medfører en renteindtægt på 2.346 kr.

Efter ægteskabets opløsning skal fru A for første gang selv indgive selvangivelse for indkomståret 1971. Under ægteskabet er ægtefællernes fælles selvangivelse udfyldt af mandens revisor, og i øvrigt har det været fru A's mand, der under ægteskabet har taget sig af alle økonomiske problemer.

Ved udfyldelsen af selvangivelsen for 1971 glemmer fru A at medtage de fra pantebrevet modtagne renteindtægter, ligesom hun ikke medtager pantebrevets restgæld i formueopgørelsen. Fru A har ikke anden formue. Derimod oplyser fru A i selvangivelsen for 1971, at hun er blevet separeret.

I juli 1972 lykkes det fru A at skaffe sig en selvstændig lejlighed.

For at kunne præstere et indskud på lejligheden optager fru A et lån i en sparekasse på i alt 15.000 kr., mod at stille det nævnte pantebrev som håndpant. Det bliver aftalt, at gælden til sparekassen skal afdrages med 2.389 kr. hver termin, hvilket beløb netop svarer til den halvårige ydelse på fru A's pantebrev.

Efter dette tidspunkt får fru A ikke udbetalt nogen del af terminsydelserne på pantebrevet.

Fra sparekassen modtager fru A meddelelse om, at de halvårige terminsydelser er tilgået sparekassen. Fru A har ligeledes modtaget depotfortegnelser udvisende pantebrevets restgæld pr. 31. december. Fru A modtager også meddelelser om renter og afdrag på det af hende optagne lån i sparekassen, og ved indgivelse af selvangivelserne for indkomstårene 1972 til 1976 fratrækker fru A renterne på sit lån i sparekassen. Derimod medregner fru A ikke som indtægt renterne ifølge pantebrevet, ligesom pantebrevets restgæld ikke medtages i formueopgørelsen, idet hun bruger den fejlagtige udfyldte selvangivelse fra 1971 som grundlag for udarbejdelsen af de efterfølgende selvangivelser.

De fra sparekassen modtagne depotfortegnelser indeholder ingen oplysninger, som viser, at de har betydning for indkomstopgørelsen, eller at de kunne tjene som bilag til selvangivelsen. Men fra 1977 ændrer sparekassen de hidtidige depotfortegnelser, idet de nu første gang benævnes »Skatteopgørelse».

Da fru A ser benævnelsen »Skatteopgørelse» henvender hun sig i sparekassen, som forklarer hende, at de på skatteopgørelsen anførte beløb skal medtages i selvangivelsen for 1977.

Fru A medtager derfor pantebrevet og årets renteindtægt, 3.278 kr., på selvangivelsen for 1977. Derved bliver skattemyndighederne opmærksomme på de manglende renteindtægter i tidligere år.

Skattemyndighedernes behandling af sagen

Som nævnt bliver den manglende renteindtægt ikke opdaget af skattemyndighederne ved den ligningsmæssige kontrol med selvangivelsen for 1971, uagtet at selvangivelsen indeholder en oplysning om den stedfundne separation.

Ifølge statsskattelovens § 22 skal ligningsmyndigheden — ud over selvangivelsen — indhente så nøjagtige oplysninger som muligt om alle den skattepligtiges indkomster, formueforhold og hele økonomiske stilling til vejledning ved skatteansættelsen. Det er der særlig

grund til i 1971, da fru A oplyser på selvangivelsen, at hun er blevet separeret. Alligevel foretager skattemyndighederne ingen kontrol.

Såfremt der ved ligningen for 1971 var foretaget en almindelig sammenligning mellem fru A's selvangivelse og ægtefællernes tidligere fælles selvangivelser, ville pantebrevet og de manglende renteindtægter være kommet frem. En sådan sammenligning ville have afsløret en samlet formuenedgang, der ikke lod sig forklare alene ved den gennemførte ophævelse af ægteskabet.

I forbindelse med salget af ægtefællernes ejendom er der endvidere indsendt grønt indberetningsskema, hvoraf det er fremgået, i hvilket omfang der har været udstedt sælgerpantebreve til de tidligere ægtefæller. Kopi af det grønne indberetningsskema må formodes at have fundet vej til ligningsmyndighedernes chartequ for manden. Den simpleste ligningsmæssige kontrol for indkomståret 1971 ville have afsløret de manglende pantebrevsrenter, og forholdet ville formentlig have været klaret med en rettelse af fru A's selvangivne indkomst, hvorefter forholdet ville have været bragt ud af verden.

Nu er det fru A, der selv gør opmærksom på forholdet ved at medtage pantebrevet på selvangivelsen for 1977. Fru A bliver indkaldt til møde med de lokale ligningsmyndigheder og giver ved den lejlighed de oplysninger, der er nødvendige for en korrektion af indkomstansættelserne for 1971-1976.

Under et møde, som fru A derefter indkaldes til i amtsskatteinspektoratet, møder hun op alene og uden nogen som helst forestilling om de voldsomme økonomiske krav, som hun vil blive præsenteret for. I mødet deltager tre personer fra amtsskatteinspektoratet.

Det oplyses på mødet, at de for lidt erlagte skatter andrager 11.887 kr., som med rentetillæg vil udgøre 12.910 kr.

På mødet præsenteres fru A for et udkast til »forlig», hvorefter hun skal betale de foran omtalte 12.910 kr., men derudover en bøde på 30.300 kr. eller i alt 43.210 kr.

Samtidig skal hun skriftligt erklære sig enig i, at hun har overtrådt skattekontrollovens § 13, stk. 1, og altså gjort sig skyldig i forsætligt skattesvig.

Fru A beder om betænkningstid, da hun ikke har så mange penge og ikke kan overse, hvordan hun skal kunne skaffe dem.

Fru A opnår gennem familiekontakt til en revisor, som lover at bistå hende.

På et nyt møde, hvori revisor deltager, frafalder amtsskatteinspektoratet påstanden om, at der foreligger skattesvig, og erkender, at

der højst kan foreligge grov uagtsomhed. Amtsskatteinspektoratet foreslår herefter, at bøden næsten halveres til 14.700 kr. Normalbøden for grov uagtsomhed er sædvanligvis 1 1/2 gang den ikke betalte skat, men nedsættes i dette tilfælde på grund af sagens omstændigheder til 1 1/4 gang den ikke erlagte skat.

Fru A bliver frarådet at acceptere det nye »forligsforslag», og spørgsmålet om fastsættelsen af en eventuel bøde overgår til statskattedirektoratet.

Under forhandlingen i statsskattedirektoratet nedsættes bøden yderligere til 1/3 af normalbøden for grov uagtsomhed, d.v.s. til 1/2 gang det ikke betalte skattebeløb, eller 5.900 kr., bl.a. under hensyntagen til, at fru A selv har henledt skattemyndighedernes opmærksomhed på forholdet.

Denne udgang på sagen accepteres af fru A, der ikke kan overskue konsekvenserne ved at skulle have bødespørgsmålet afgjort ved en retssag. Omkostningerne ved en sådan sag ville i øvrigt let kunne overstige den bøde, hvormed sagen nu kan afgøres.

Konklusion

Sagens forløb viser, hvorledes skattemyndighederne til det yderste forsøger at udnytte de straffebestemmelser, som er tillagt dem i lovgivningen, og bliver derved et indlæg i den debat, der i kolvandet på Hjortnæs-sagen føres om de strafferetlige beføjelser, der er tillagt skattemyndighederne.

For det første gennemfører ligningsmyndighederne ikke den simpleste ligningsmæssige kontrol med selvangivelsen for 1971, selv om der i en situation, som den fru A dengang befandt sig i, har været al mulig anledning til at foretage en sådan kontrol. Fru A har oplyst i selvangivelsen, at hun er blevet separeret, og følgelig har hun svært ved at overskue sine økonomiske problemer, ligesom hun har problemer med at skaffe sig selv og børnene et sted at bo. Ikke desto mindre lader man det komme skatteyderen til skade, at der ikke er foretaget den i statsskatteloven § 22 nævnte kontrol med selvangivelsen, og tvinger dermed fru A ud i uoverskuelige økonomiske vanskeligheder med krav om bøde på 30.300 kr.

For det andet illustrerer sagen med al ønskelig tydelighed påstanden om, at den skatteyder, der først giver op, bliver hårdest straffet. Bedømmelsen af fru A's selvangivelsesfejl ændrer sig under sagen fra forsætligt skattesvig til grov uagtsomhed med fastsættelse af bøde efter reglerne for selvmeldere.

Herved falder det påståede bødekraft fra 30.300 kr. til 5.900 kr., men udelukkende fordi fru A ikke kunne betale og derfor tilskyndet af familie søgte sagkyndig bistand.

Det er tankevækkende, at en professionel analyse af sagens problemstilling medfører, at bøden kan nedsættes til 1/6 af det oprindelige krav, alene fordi sagen ikke længere afgøres af skattemyndighederne uden indblanding udefra. Skattemyndighederne optræder i sagen både som anklager og som dommer, og uden at der gives den anklagede skatteyder lejlighed til et forsvar.

Det er meget lidt tillidvækkende, at skattemyndighederne indkalder en almindelig skatteyder til et møde uden at foreslå vedkommende at medbringe hjælp under en eller anden form, og at man derefter præsenterer vedkommende for et bødekraft på 30.300 kr. Det er både uacceptabelt og uanstændigt.

For fru A er en efterbetaling på 12.910 kr. og en bøde på 30.300 kr., i alt 43.210 kr., ikke alene et helt uoverskueligt beløb, som hun ikke kan betale, men et beløb, som ødelægger hende både økonomisk og psykisk. Man kan dårligt fantasere sig til et sagsforløb, hvor en dommer ville idømme en dame i fru A's situation en bøde på ca. 30.000 kr.

Hvor mange sager kan man finde af samme karakter, men som ikke har fået dette »heldige» forløb? Er det ansvarsfrit at være sagsbehandler og dermed anklager og dommer hos skattemyndighederne?»

Henvendelsen til skatteministeren fra Advokatrådet, Foreningen af statsautoriserede revisorer og dommerforeningen, dateret 4. marts 1981, var sålydende:

»Advokatrådet, Den danske Dommerforening og Foreningen af Statsautoriserede Revisorer skal herved anmode ministeren om, at spørgsmålet om retssikkerhed i skattestraffesager gøres til genstand for en undersøgelse med henblik på at sikre en mere betryggende behandling af bøde- og efterbetalingssager efter skattekontrolloven.

Efter skattekontrollovens § 19 behandles sager angående overtrædelse af skattekontrolloven som politisager, men lovens § 20 indeholder følgende regel:

»Skønner ligningsrådet, at en overtrædelse ikke vil medføre højere straf end bøde, kan Ministeren for skatter og afgifter eller den, han bemyndiger dertil, tilkendegive den pågældende, at sagen kan afgøres uden rets-

lig forfølgning, såfremt han erkender sig skyldig i overtrædelsen og erklærer sig rede til inden for en nærmere angiven frist . . . at betale en i tilkendegivelsen angivet bøde».

Langt det største antal af sager, der ikke medfører højere straf end bøde, d.v.s. navnlig sager, der omfattes af skattekontrollovens § 13, stk. 2, om grov uagtsomhed, afgøres forligsmæssigt ved, at skatteyderen erklærer sig rede til at betale en af vedkommende amtsskatteinspektør eller af ligningsrådet angivet bøde.

Antallet af forligsmæssigt afsluttede kontrollovssager varierer fra år til år, men så vidt vides udgør disse sager mellem 2 - 4.000 pr. år, medens der ved domstolene næppe påkendes mere end 1-300 sager om året.

Den rette klassificering af overtrædelser af skattekontrolloven rejser meget vanskelige juridiske spørgsmål, navnlig med hensyn til sondringen mellem forsæt og grov uagtsomhed og sondringen mellem grov og simpel uagtsomhed, om hvilken sidste sontring der kun foreligger få vejledende retsafgørelser. Skatteydere, der ikke er vant til at benytte sagkyndig bistand, vil ofte give møde alene for amtsskatteinspektoratet ved behandlingen af en bøde- og efterbetalingssag og vil have meget vanskeligt ved at tage stilling til og vurdere berettigelsen af en af skattemyndighederne foreslået bøde. Hertil kommer, at mange vil være tilbøjelige til at få den opfattelse, at bøden er »fastsat» af rette vedkommende myndighed og at der intet er at stille op herimod.

Der er forekommet eksempler på, at en af skattemyndighederne foreslået bøde, efter at skatteyderen har engageret sagkyndig bistand og sagen er blevet nærmere belyst, er blevet nedsat til en mindre brøkdels af den oprindelige foreslåede bøde ved den endelige forligsmæssige afgørelse i sagen.

Efter vore organisationers opfattelse giver de nugældende behandlingsregler og den i tilslutning hertil udviklede praksis ikke betryggende sikkerhed mod, at bødevedtagelser sker på et urigtigt grundlag. Statsskatteinspektoratets cirkulære 1980/25 med supplerende retningslinier for behandling af sager om overtrædelse af skattekontrollovens § 13 er et skridt i den rigtige retning, men vil ikke kunne løse de i denne skrivelse fremdragne problemer.

Der er navnlig behov for regler angående nærmere vejledning af skatteydere, som står over for at skulle tage stilling til en forligsmæssig løsning, således at det i forbindelse hermed bliver gjort klart for skatteyderen, at

denne ved at tiltræde forligsforslaget erkender en forsætlig, henholdsvis groft uagtsom overtrædelse af skattekontrolloven, samtidig med at han gøres bekendt med sin adgang til at få straffespørgsmålet afgjort ved domstolene.

Af større — og reel — betydning ville være, at der i tilslutning hertil tilvejebringes en bistandsordning, således at det tilstræbes, at forlig om betaling af bøde i almindelighed ikke indgås, uden at den pågældende har haft bistand af en i skattesager kyndig person. Beskikkelse af advokat i særlige tilfælde og henvisning til den offentlige retshjælp ved advokater vil herved komme på tale.

På denne baggrund foreslår Advokatrådet, Den danske Dommerforening og Foreningen af Statsautoriserede Revisorer, at der af ministeren nedsættes et udvalg eller en særlig arbejdsgruppe til at overveje spørgsmålet om behandlingen af skattestraffesager med henblik på en forbedring af disse regler. Et udvalg med repræsentanter for skattemyndighederne, anklagemyndigheden, domstolene — og justitsministeriet — og med deltagelse af en advokat og en revisor, ville kunne fremkomme med forslag, som sikrer ikke blot en effektiv behandling af kontrollovssager, men også en behandling som tilgodeser rimelige hensyn til den almindelige borgers retssikkerhed.

Idet vi håber på ministerens velvillige behandling af nærværende henvendelse bemærkes, at vi er rede til — om det ønskes — ved foretræde for ministeren nærmere at uddybe og kommentere det i henvendelsen anførte.»

Skatteministerens svar, dateret 25. marts 1981, var sålydende:

»I skrivelse af 4. marts 1981 har Advokatrådet anmodet om, at spørgsmålet om retssikkerhed i skattestraffesager, der afgøres med administrativt bødeforelæg, gøres til genstand for en undersøgelse i et udvalg eller en arbejdsgruppe med henblik på at sikre en mere betryggende behandling af bøde- og efterbetalingssager.

Advokatrådet har herved henvist til, at den rette klassificering af overtrædelser af skattekontrolloven rejser vanskelige juridiske problemer i forbindelse med afgrænsningen af forsæt og uagtsomhed.

I den anledning skal man meddele, at man er opmærksom på, at der er behov for at gøre spørgsmålet om den hidtil fulgte procedure ved-

rørende de administrative bøder til genstand for en nærmere undersøgelse.

Ministeriet har dog ikke for tiden ressourcer til at tage spørgsmålet op til undersøgelse i et udvalg eller arbejdsgruppe, men det er hensigten at tage problemerne op i forlængelse af arbejdet i det allerede nedsatte retssikkerhedsudvalg, antagelig i begyndelsen af 1982.»

De tre organisationer sendte den 3. juli 1981 en ny skrivelse til skatteministeren. Denne skrivelse var sålydende:

»Som svar på en henvendelse fra Advokatrådet, Den danske Dommerforening og Foreningen af Statsautoriserede Revisorer indeholdende en anmodning om, at spørgsmålet om retssikkerhed i skattestraffesager gøres til genstand for en undersøgelse med henblik på at sikre en mere betryggende behandling af bøde- og efterbetalingssager efter skattekontrolloven, meddelte ministeren i skrivelse af 25. marts 1981, at man i ministeriet er opmærksom på, at der er behov for at gøre spørgsmålet om den hidtil fulgte procedure vedrørende de administrative bøder til genstand for en nærmere undersøgelse.

Det anføres dog samtidig i svarskrivelsen, at ministeriet ikke for tiden har ressourcer til at tage spørgsmålet op til undersøgelse i et udvalg eller arbejdsgruppe, men at det er hensigten at tage problemerne op i forlængelse af arbejdet i et allerede nedsat retssikkerhedsudvalg, antagelig i begyndelsen af 1982.

Vore organisationer må finde denne situation utilfredsstillende, så meget mere som behovet for en revision på området er erkendt af ministeren. Det er ikke acceptabelt, at et væsentligt retssikkerhedsproblems nødvendige behandling og løsning udskydes med henvisning til ressource-mangel.

Det bemærkes, at vi ikke er bekendt med det nævnte retssikkerhedsudvalgs nærmere opgaver og sammensætning, idet vore organisationer ikke er repræsenteret i udvalget.

Advokatrådet, Den danske Dommerforening og Foreningen af Statsautoriserede Revisorer anmoder på den foreliggende baggrund om, at ministeren tager initiativ til, at det nævnte retssikkerhedsudvalg omstruktureres, således at repræsentanter for skattekyndige uden for den offentlige forvaltning og dommere indtræder i udvalget, og at det i vor

henvendelse rejste spørgsmål i forbindelse hermed så hurtigt som muligt tages op til behandling.

Det tilføjes, at vi efter vor henvendelse til ministeren er gjort bekendt med skrivelse af 27. november 1980 fra Folketingets Ombudsmand til ministeriet for skatter og afgifter og statsskattedirektoratet, hvori ombudsmanden henstiller, at bødeforelæggelsesproceduren efter skattekontrolloven ændres under hensyntagen til de synspunkter, der er anført af ombudsmanden, og som falder i tråd med baggrunden for vor henvendelse.»

I skatteministeriets svar af 17. juli 1981, der var vedlagt kommissionium og medlemsfortegnelse for det omtalte udvalg, anførtes:

»Efter at man . . . havde meddelt, at ministeriet ikke for tiden havde ressourcer til at tage spørgsmålet om retssikkerhed i skattestraffesager op til undersøgelse i et udvalg eller arbejdsgruppe, har advokatrådet i skrivelse af 3. juli 1981 til ministeren for skatter og afgifter protesteret mod afgørelsen og anmodet om, at det nedsatte retssikkerhedsudvalg udvides med skattesagkyndige uden for den offentlige forvaltning samt dommere med henblik på behandlingen af det rejste spørgsmål.

I den anledning skal man i henhold til ministerens resolution meddele, at man ikke kan imødekomme den fremsatte anmodning om udvidelse af det nedsatte udvalg, hvor arbejdet i øvrigt er langt fremskredent efter afholdelse af en række møder . . .»

IV

Uddrag af meddelelser til medlemmerne

Bestyrelsen har siden sommeren 1980 regelmæssigt udsendt meddelelser til medlemmerne om spørgsmål, der har været drøftet i bestyrelsen. Nedenfor gengives — med nogle tilføjelser — de indtil nu udsendte meddelelser, der stadig har aktuel interesse.

August 1980

Fælleskurser mellem dommere og advokater

Der blev omkring årsskiftet i hver landsretskreds afholdt et kursus vedrørende de nye regler om borgerlige sager, der var trådt i kraft ved årsskiftet. Kurserne blev holdt i Advokatrådets regi, men således at der deltog et begrænset antal dommere i hvert kursus, for hvis vedkommende kursusudgifterne blev betalt af justitsministeriet.

Da erfaringerne fra disse kurser var gode, er der siden foregået forhandlinger om afholdelse af flere fælleskurser. Justitsministeriet har stillet sig positivt. Der vil sandsynligvis blive afholdt et 2-dages kursus omkring 1. april 1981 med deltagelse af 40 dommere.

Det nævnte kursus blev afholdt. Der drøftedes en række emner af fælles betydning. Erfaringerne fra kurset var gode, og der vil sandsynligvis senere, når der opnås økonomisk mulighed for det, blive holdt flere fælleskurser. Emnet er også omtalt i formandens beretning foran.

Flyttegodtgørelse

Et medlem af foreningen, der er fraflyttet sin tjenestebolig, har anmodet

om foreningens bistand til at få udbetalt flyttegodtgørelse. Den konkrete sag videresendes til AC.

Reglerne om flyttegodtgørelse ved fraflytning af tjeneste- og lejeboliger er komplicerede og indeholder faldgruber. Ethvert medlem, der overvejer at fraflytte en sådan bolig, bør, før han foretager sig noget som helst i denne retning, herunder afgiver nogen form for tilkendegivelse over for justitsministeriet, rådføre sig med bestyrelsen, f.eks. formanden.

September 1980

Stævningsmændenes kørselsgodtgørelse

Stævningsmændenes forening er utilfreds med stævningsmændenes kørselsgodtgørelse, der beregnes efter den lave sats, som efter stævningsmændenes forenings opfattelse ikke giver dækning for udgifterne.

Stævningsmændenes forening har rejst spørgsmålet over for justitsministeriet, men der har ikke hidtil vist sig udsigt til en gennemførelse af stævningsmændenes ønsker.

Spørgsmålet vil formentlig skulle behandles i hovedsamarbejdsudvalget for domstolene, hvor dommerforeningen er repræsenteret ved formanden. Denne vil i hovedsamarbejdsudvalget støtte stævningsmændenes ønsker. Det er dommerforeningens opfattelse, at forkyndelser ved stævningsmænd er den mest hensigtsmæssige forkyndelsesform. Dommerforeningen må derfor være meget betænkelig ved udsigten til, at et antal stævningsmænd vil ophøre med arbejdet, såfremt kørselsgodtgørelsen ikke forhøjes, hvilket der efter det oplyste synes at være en reel fare for.

Stævningsmændene får fortsat kørselsgodtgørelse efter den lave sats, der p.t. udgør 0,93 kr. pr. km. Deres vederlag pr. sag er pr. 1. april 1981 forhøjet fra 9 til 11 kr. Emnet behandles fortsat i hovedsamarbejdsudvalget.

Referat af årsmødet 1980

Orientering fra informationsudvalget

Kallehauge orienterede om udvalget og dets virksomhed. Udvalget består af Agersnap, E. Mikkelsen, Kallehauge og Beier. Udvalget har indtil

nu koncentreret sig om oversigter over straffesager, da udarbejdelse af oversigter over civile sager forudsætter lang tid til indsamling af materiale, og i det hele er vanskeligere. De enkelte oversigter udarbejdes af forskellige dommere mod timevederlag svarende til justitsministeriets takster for udvalgssekretærer. Udvalget hører gerne fra medlemmer, der er interesseret i at udarbejde oversigter. Oversigterne udgives af juristforbundet, hvilket er at foretrække med henblik på, at oversigterne er tilgængelige for og kan erhverves af offentligheden. Af hensyn til den økonomiske basis for en fortsættelse heraf er det imidlertid væsentligt, at oversigterne i større omfang, end det er tilfældet nu, købes af advokater. Disse synes imidlertid ikke ganske at kende oversigternes eksistens, eller hvor de kan erhverves. Det vil derfor være værdifuldt i videst muligt omfang at henlede advokaternes opmærksomhed på oversigterne og på, at de kan erhverves gennem juristforbundet. Kallehaug orienterede om udvalgets fremtidige planer og fremhævede, at udvalget meget gerne hører kommentarer til dets arbejde og forslag vedrørende dets fremtidige arbejde.

Ingen havde bemærkninger til Kallehauges redegørelse.

Det bemærkes, at udvalget har oplyst, at det til internt brug for domstolene vil udsende notater om ordinær ret, grundlovsforhør m.v. og behandlingen af politisager.

Januar 1981

Spørgsmålet om eventuel *begrænsning af vedlæggelsen af forakter i straffesager*, der har været drøftet i hovedsamarbejdsudvalget, tages op i domskonciperingsudvalget, hvor foreningen er repræsenteret ved Marie-Louise Andreasen.

Københavns byret har på baggrund af en aktuel sag rejst spørgsmål om indførelse af *forbud mod offentliggørelse af lægdommeres identitet*.

Det er bestyrelsens opfattelse, at dette spørgsmål bør behandles i en arbejdsgruppe. Foreningen har tidligere over for justitsministeriet foreslået, at et af justitsministeriet rejst spørgsmål om beskyttelse af lægdommeres identitet i forhold til tiltalte behandles i en arbejdsgruppe.

Spørgsmålet om beskyttelse af lægdommeres identitet i forhold

til tiltalte tages nu op i retsplejerådet, hvor foreningen er repræsenteret ved Rosenmeier.

Rigsrevisionen har givet enkelte embeder antegnelse om *indkøb af tobaksvarer o.l.* til repræsentation.

Justitsministeriet har imidlertid oplyst, at de hidtidige regler stadig er gældende, se herom dommerforeningens årsberetning 1967-68 s. 13-14.

For sammenhængens skyld gengives de omtalte bemærkninger i foreningens årsberetning 1967-68.

De er sålydende:

»Dommernes repræsentationsudgifter.

Justitsministeriet har udbedt sig en udtalelse fra Dommerforeningen i anledning af, at revisionsdepartementet i to tilfælde havde gjort antegnelse til dommerembedernes regnskaber, fordi der af kontorholdskontoen var afholdt udgifter, der efter revisionsdepartementets opfattelse var uhjemlede. I det ene tilfælde drejede det sig om en udgiftspost på 63 kr. til køb af cigarer, i det andet om et beløb på 92 kr. fordelt på flere poster, bl.a. en frokost for deltagerne i en overleveringsforretning, som afholdtes på dommerkontoret i forbindelse med retskredsens deling i to embeder.

Dommerforeningen udtalte i sit svar til justitsministeriet følgende:

»Der foreligger vel ikke – således som det er tilfældet for politimestrenes vedkommende – nogen udtrykkelig hjemmel for dommerne bortset fra retspræsidenterne til af statskassen at lade afholde udgifter til repræsentation.

Det må imidlertid anses for både rimeligt og naturligt, at dommerne ligesom ministerielle chefer, politimestre og andre i lignende chefstillinger ved forskellige lejligheder, hvor de optræder på embedets vegne, uden antegnelse over embedets kasse kan afholde udgifter, f.eks. til en opmærksomhed i form af blomster, vin eller cigarer ved jubilæer inden for embedets personale eller over for embedet nærtstående institutioner. Endvidere bør på samme måde kunne ydes opmærksomhed til personalet ved runde fødselsdage eller andre lignende lejligheder samt afholdes udgifter til blomster eller kranse, som det findes naturligt at sende på embedets vegne.

Det må ligeledes anses for rimeligt, at dommerne af kontorholdet kan afholde mindre beløb til cigarer at byde personer, som møder til personlig forhandling med dommeren på embedets vegne. Det

gælder særlig advokater, men vil også kunne være naturligt under langvarige voterings sammen med domsmænd, voldgiftsmænd og boligretsmedlemmer.

Det vil som regel kun dreje sig om udgifter af en meget beskeden størrelse, sjældent over nogle få hundrede kroner årlig, og tidligere har det vist heller ikke været praksis at give antegnelse for sådanne udgifter.

Dommerforeningen er, hvis det måtte ønskes, villig til at deltage i en nærmere drøftelse af spørgsmålet med ministeriet, og såfremt det af hensyn til revisionsdepartementet måtte findes påkrævet, at der opstilles visse nærmere retningslinier for afholdelse af sådanne mindre udgifter, at forhandle om et udkast hertil.»

Justitsministeriet har herefter i skrivelse af 29. marts 1968 til revisionsdepartementet meddelt, at der efter justitsministeriets opfattelse er hjemmel til, at udgifterne til den ved dommerembederne naturligt forekommende repræsentation afholdes af kontorholdskontoen, og at man intet har at erindre imod, at de i Dommerforeningens skrivelse angivne retningslinier lægges til grund ved afgørelsen af, hvad der kan anses for naturlig repræsentation. Det tilføjes, at der dog kun ganske undtagelsesvis vil være anledning til ydelse af gaver for embedets regning, og at bespisning ikke bør finde sted uden forelægning for justitsministeriet.»

Foreningen har over for justitsministeriet rejst spørgsmål om ændring af lovgivningen om *husdyrvoldgiftssager*, således at det offentlige betaler vederlaget til voldgiftsmændene.

Ændring af udlændingelovgivningen

Justitsministeriet har i 1977 nedsat et udvalg til revision af udlændingelovgivningen.

Udvalget, der har et meget omfattende kommissorium, afgav i 1979 en betænkning om administrative retningslinjer, betænkning nr. 882/1979.

Dommerforeningen udtalte i skrivelse af 11. februar 1980 til justitsministeriet, at betænkningen ikke gav foreningen anledning til bemærkninger.

Udvalget har nu stillet forslag om, at kompetencen til udvisning på grund af idømt frihedsstraf o.l. straks overføres til domstolene.

Foreningen, der er blevet hørt af justitsministeriet, svarer, at foreninge

ikke har indvendinger herimod. Foreningen peger dog samtidig på, at det vil være nærliggende at lade gennemførelsen afvente den generelle revision af udlændingelovgivningen, der efter det oplyste skal foretages på et senere tidspunkt, ligesom foreningen fremhæver, at eventuelle ressourceproblemer må løses.

Foreningen har modtaget en forespørgsel fra Advokatrådet om deltagelse i en arbejdsgruppe om visse *konkursretlige spørgsmål* (kreditorernes indflydelse på valg af tilsyn under betalingsstandsning, indførelse af en eventuel pligt for tilsynet til indberetning til skifteretten om betalingsstandsningens forløb, rækkevidden og anvendelsen af »§ 12-forbud», spørgsmålet, om der skal godskrives pant haverne leje ved boets benyttelse af pantsatte aktiver, eventuel indførelse af en regel om, at boomkostningerne delvis belastes pantesikrede kreditorer, eventuel indførelse af et system, hvorefter landsretterne bliver 1. instans i større eller vigtigere sager, der anlægges mod et konkursbo m.m.)

Foreningen erklærer sig villig til at lade sig repræsentere i arbejdsgruppen.

April 1981

Samordning af høringssvar med retspræsidenterne

Under en drøftelse mellem bestyrelsen og præsidenterne for landsretterne og de kollegiale byretter har der været almindelig positiv indstilling til et forslag om i fremtidige tilfælde, der egner sig hertil, at samordne foreningens og retspræsidenternes høringssvar. Der stiles således imod, at høringssvarene i større og vigtigere sager, der har særlig betydning for domstolene og dommerstanden, reelt kommer til at blive fællestudtalelser fra dommerstanden.

Bestyrelsen og retspræsidenterne har allerede tidligere i et vist omfang holdt hinanden orienteret om høringssvar.

Kontorfunktionærernes advancementer

En kreds af dommere i Københavns omegn har anmodet bestyrelsen om at tage problemerne omkring kontorfunktionærernes advancementer op til overvejelse, bl.a. med henblik på at sikre også personalet ved de mindre embeder en rimelig og ligelig adgang til forfremmelse. Man har desuden rejst spørgsmål om hvorvidt det overenskomstansatte personale burde gøres bekendt med ansøgningerne til advancementsstillinger og de

enkelte ansøgere alder, anciennitet og kvalifikationer. Man har endvidere henvist til, at der i forfremmelsessager ikke synes at blive tillagt dommerens indstilling nogen som helst vægt, og har rejst spørgsmålet om hvorvidt den bestående praksis, hvorefter der foretages sådanne indstillinger, burde ophøre.

Formanden har rejst sagen i hovedsamarbejdsudvalget. Drøftelse om det er ikke afsluttet.

Foreningen er (ved Rosenmeier) repræsenteret i forfremmelsesnævnet for tjenestemandsansat kontorpersonele ved domstolene. Der er ikke forfremmelsesnævn for overenskomstansat kontorpersonele.

Emnet vil blive drøftet på et regionsmøde for dommere i Københavns omegn i juni og eventuelt tillige på andre regionsmøder.

I det spørgeskema, til brug for foreningens arbejde for ressourceforbedringer, som foreningen har udsendt til byretsdommerne i marts, er indeholdt nogle spørgsmål om kontorfunktionærnormeringen og kontorfunktionærernes advancementer o.l. Foreningen vil på grundlag af de indkomne svar søge at danne sig et overblik over problemets størrelse og betydning.

For sammenhængens skyld gengives referatet fra det nævnte regionsmøde i juni 1981 på det pågældende punkt:

»Kontorfunktionærernes advancementsforhold

Formanden oplyste, at justitsministeriet nu har opnået den bevilling til 80 kontorfunktionærer, som man har søgt om. Bevillingen angår 80 assistentstillinger. Det er muligt, at en del af bevillingen kan anvendes til normering af et antal overassistentstillinger mod, at der til gengæld ansættes færre end 80 nye assistenter. Det var dog formandens indstilling, at det måtte foretrækkes at få alle 80 assistentstillinger. Dette skyldes dels taktiske synspunkter, dels hensynet til de mindre embeder, der efter formandens opfattelse typisk har mere brug for normeringsudvidelse end for forfremmelse af personalet.

Fra flere sider blev der heroverfor givet udtryk for, at nogle af de 80 stillinger bør søges konverteret til overassistentstillinger. Andre mødedeltagere tilsluttede sig formandens synspunkt.

Formanden bemærkede, at spørgsmålet ville blive overvejet påny.

Flere mødedeltagere gav udtryk for, at dommerne bør have mere indflydelse på kontorfunktionærernes advancementer. I modsat

fald kunne man overveje at ophøre med at afgive indstillinger, ligesom dommerforeningen eventuelt kunne trække sig ud af forfremmelsesnævnet for tjenestemandsansat kontorpersonele.

Formanden oplyste, at bestyrelsen vil arbejde for, at advancementsstillingerne i videst muligt omfang bliver stillinger, der normeres ved det enkelte embede med stillingsbeskrivelse og besættes efter opslag. Herved kunne man komme uden om ulemperne ved det anciennitetsprincip, der nu følges ved advancementer.»

Det bemærkes, at tanken om at konvertere nogle af de omtalte 80 stillinger til overassistentstillinger har vist sig uigennemførlig. Det bemærkes videre, at foreningen ikke har planer om at trække sig ud af forfremmelsesnævnet.

Forholdet til medierne

Bestyrelsen har nedsat et udvalg bestående af Vollmond, Østre landsret (formand), Gersing, Højesteret, og Riis, Vestre landsret, til at beskæftige sig med forholdet til medierne.

Udvalget vil holde sig orienteret om pressestof om domstole og dommere og vil i det enkelte tilfælde, hvor der skønnes at være behov for reaktion over for en artikel m.m., tage kontakt med den berørte dommer og med formanden, ligesom udvalget i givet fald vil sørge for at reaktionen finder sted.

Medlemmer, der måtte føle sig urimeligt behandlet af pressen, vil kunne henvende sig til udvalgets medlemmer, i første række Vollmond.

Udvalget vil desuden overveje, om dets virksomhed også bør omfatte en mere aktiv, udadrettet funktion med henblik på orientering af pressen om domstolenes og dommernes forhold og om enkelte retssager.

Det bemærkes i denne forbindelse, at Københavns byret i visse tilfælde i den senere tid har udarbejdet pressemeddelelser om domme i større sager, der har offentlig interesse. Disse pressemeddelelser er blevet udleveret til interesserede journalister ved domsafsigelsen. Pressemeddelelserne har til hensigt at sikre, at pressen får en fyldestgørende orientering om dommens indhold og betydning, således at referatet bliver korrekt.

Københavns byrets erfaringer med de omtalte pressemeddelelser er gode. Som det også blev omtalt under drøftelse på årsmødet i 1980,

er det meget muligt, at de eventuelle problemer, der måtte være i forholdet til medierne, i væsentlig grad skyldes, at medierne ikke får tilstrækkelige oplysninger fra domstole og dommere.

V Personalia

Nyudnævnelser

Fuldmægtig i justitsministeriet Claus Lütke Levy, dommer i Københavns byret fra 1. august 1980.

Retsassessor Ulf Andersen, Maribo, dommer i Nykøbing Sjælland retskreds fra 15. september 1980.

Retsassessor Peter Rosleff, Silkeborg, dommer i retten i Herning, 2. afdeling, fra 1. november 1980.

Retsassessor Preben Skouvig, Kjellerup, dommer i Hobro retskreds fra 1. november 1980.

Retsassessor Gunnar Herman Seligmann, Randers, dommer i retten i Århus fra 1. november 1980.

Retsassessor Max Jørndrup, Nakskov, dommer ved retten i Århus fra 1. december 1980.

Fuldmægtig i justitsministeriet Kjeld Eiler Wiingaard, dommer i Københavns byret fra 1. december 1980.

Fuldmægtig i justitsministeriet Bent Alfred Østerborg, dommer i Københavns byret fra 1. december 1980.

Forbrugerombudsmand Niels Ehrenreich, civildommer i Gentofte retskreds fra 1. januar 1981.

Retsassessor Lars Ryhave, Tønder, dommer i retten i Odense fra 15. februar 1981.

Retsassessor Bent Møller, Odense, dommer i Vestre landsret fra 1. marts 1981.

Retsassessor Thorkild Bendsen, Hørsholm, dommer i Københavns byret fra 1. marts 1981.

Fuldmægtig i justitsministeriet Hanne Anne-Lise Ekstrand, dommer i Københavns byret fra 1. marts 1981.

Retsassessor Bjarne Habersaat, Skanderborg, kriminaldommer i retten i Vejle fra 1. april 1981.

Statsadvokat ved Højesteret Jacques Hermann, dommer i Østre landsret fra 1. maj 1981.

Retsassessor Hans Erik Lausen, Kolding, civildommer i Silkeborg retskreds fra 1. maj 1981.

Retsassessor Christian Heiede Richter, Horsens, dommer i retten i Aalborg fra 1. maj 1981.

Kontorchef i justitsministeriet Ebbe Ole Nielsen, dommer i Vestre landsret fra 1. juni 1981.

Retsassessor Knud Søgaard Lund, Thisted, dommer i Nykøbing Mors fra 1. juni 1981.

Fuldmægtig i justitsministeriet Niels Waage, dommer i Københavns byret fra 1. juli 1981.

Fuldmægtig i justitsministeriet Birte Petersen, dommer i Københavns byret fra 1. juli 1981.

Fuldmægtig i justitsministeriet Anne Grete Stockholm, dommer i Københavns byret fra 1. juli 1981.

Retsassessor Henrik Schoustrup-Thomsen, Gentofte, dommer i Ringsted retskreds fra 1. september 1981.

Flytninger

Inger Nørgaard, Århus, dommer i Vestre landsret fra 1. september 1980.

Christian Ejler Andersen, Herning, dommer i Struer retskreds fra 15. september 1980.

Ib Dalgas Rasmussen, Københavns byret, dommer i Østre landsret fra 1. oktober 1980.

Ditlev Davidsen Nielsen, Århus, kriminaldommer i Sønderborg retskreds fra 1. oktober 1980.

Hans Toft-Nielsen, Vejle, civildommer i retten i Viborg fra 1. december 1980.

Christian Tobiesen Juhl, Odense, kriminaldommer i retten i Vejle fra 1. januar 1981 (senere afgået ved døden).

Leif Sørensen, Københavns byret, dommer i retten på Frederiksberg, 3. afdeling, fra 1. januar 1981.

Christian Jul Kjærsgaard, Københavns byret, dommer i Østre landsret fra 1. marts 1981.

Poul Stampe Jakobsen, Københavns byret, dommer i Østre landsret fra 1. marts 1981.

Kaj Schmidt, Ålborg, dommer i Nyborg retskreds fra 1. april 1981.

Svend Danielsen, Københavns byret, dommer i Østre landsret fra 1. maj 1981.

Ib Lind Larsen, Nykøbing Mors, civildommer i Haderslev retskreds fra 1. juni 1981.

Afgåede

Knud Hjelm Lind, Struer, med udgangen af august 1980.

Carl Emil Larsen, Østre landsret, med udgangen af september 1980.

Karen Elisabeth Hanssing, Nykøbing Sjælland, med udgangen af august 1980.

Aksel Torkild Koefoed, Hobro, med udgangen af oktober 1980.

Christen Ove Christensen, Frederiksberg rets 3. afdeling, med udgangen af november 1980.

Holger Grundtvig, civildommer, Viborg, med udgangen af november 1980.

Svend Aage Dorn-Jensen, civildommer, Gentofte, med udgangen af december 1980.

Borg Kuld Hansen, Østre landsret, med udgangen af marts 1981.

Jens Gulddal Josefsen, Nyborg, med udgangen af marts 1981.

Kjeld Ellehauge Hansen, civildommer, Haderslev, med udgangen af maj 1981.

Haagen Kønigsfeldt, Ringsted, med udgangen af august 1981.

Georg Oscar Bruun, civildommer, Kolding, med udgangen af august 1981.

Døde

Bjarne Frandsen, Vestre landsret, død den 16. august 1980.

Arne Egeløv, forhenværende dommer i Kronborg Vestre birk, død 21. august 1980.

Gunnar Simonsen, forhenværende dommer i Vestre landsret, død 3. oktober 1980.

Karen Johnsen, forhenværende dommer i Østre landsret, død 17. november 1980.

Mikkel Jacobsen, Vestre landsret, død 13. december 1980.

Christian Tobiesen Juhl, kriminaldommer, Vejle, død 13. januar 1981.

Søren Elith Holmkær, civildommer, Silkeborg, død 13. februar 1981.

Folmer Vildrik, forhenværende dommer i Vestre landsret, død 22. februar 1981.

Malte Johannes Mikkelsen, Vestre landsret, død 24. april 1981.

VI Dommerforeningens regnskab og medlemstal

Regnskab for tiden 1. august 1980 - 31. juli 1981

Indtægter		(1979/80)
Kontingenter	76.950,00	(76.350,00)
Renter	<u>24.089,00</u>	<u>(18.429,92)</u>
ialt	101.039,00	(94.779,92)
Udgifter		
Årsmødet	41.007,24	(39.875,65)
Bestyrelsen	5.904,00	(3.957,75)
Årsberetningen	9.438,60	(8.582,25)
Dommerunionen	1.166,17	(1.174,68)
Understøttelsesfonden	6.000,00	(6.000,00)
Kontorudgifter	3.325,80	(1.275,34)
Andre udgifter	<u>2.450,90</u>	<u>(2.880,10)</u>
ialt	69.292,71	(63.745,77)
Overskud	<u>31.746,29</u>	<u>(31.034,15)</u>
	101.039,00	(94.779,92)

Beholdningen pr. 31. juli 1981 er 299.400,95 (heraf obligationer til pålydende 214.000).

Medlemmerne den 1. august 1981

Højesteret	15
Østre landsret	46
Vestre landsret	19
Sø- og Handelsretten i København	3
Københavns byret	32
Byretterne uden for København	147
Færøerne	1
Grønland	1
Den danske dommer ved EF-domstolen	1
	265
Afgående dommere	107
Samlet medlemstal	372